

บทที่ 8

ประเทศเนเธอร์แลนด์

เนเธอร์แลนด์มีพื้นที่ต่ำกว่าระดับน้ำทะเลประมาณครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ของประเทศ มีประชากรอยู่หนาแน่น ชาวดัตช์มีความอดทนรู้จักทำงานร่วมมือกัน ทำให้เนเธอร์แลนด์สามารถขยายพื้นที่ออกไปในบริเวณที่เป็นทะเลตื้นด้วยวิธีสร้างเขื่อนกันน้ำและวิดน้ำออก พื้นที่ใหม่ที่ไคมีระดับต่ำกว่าน้ำทะเล แต่ใช้ประโยชน์ได้ดี เรียกว่า โปลเดอร์ (Polder) ทำให้มีพื้นที่เพิ่มขึ้นมาก ปัจจุบันมีเนื้อที่ประมาณ 13,200 ตารางไมล์ ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มทั่วไป ไม่ค่อยจะมีภูเขา บางแห่งต่ำกว่าน้ำทะเล จึงต้องสร้างเขื่อนกันน้ำ มีพลเมืองประมาณ 12,000,000 คน ส่วนมากนับถือศาสนาคริสต์ นิกายโปรเตสแตนต์ เกษตรกรโดยรอบประชาชาติไทย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประชาชนประกอบอาชีพหลายอย่างเช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การประมง และการค้าขาย มีเฮกเป็นเมืองหลวง

การศึกษาทั่วไป

การศึกษาในประเทศเนเธอร์แลนด์เจริญก้าวหน้ามาก เพราะมีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีครูที่ทรงคุณวุฒิพร้อมเพียง และการศึกษาที่เป็นไปอย่างเข้มงวดมาก และต้องปฏิบัติตามแผนการศึกษาชาติอย่างเคร่งครัด จึงทำให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาครอบคลุมไปทั่วทุกคน

ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาของประเทศเนเธอร์แลนด์แบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ คือ การศึกษาก่อนประถม ประถม มัธยม และอุดมศึกษา

การศึกษาก่อนประถม รับผิดชอบอายุ 3-5 ขวบเข้าเรียน

ประถมศึกษา เรียน 6 ปี เด็กอายุ 6-12 ชั้น 1-6 เมื่อจบประถมแล้วเด็กจะแยกไปเรียนโต 2 ทาง คือ

1. การศึกษาประกอบชั้นประถม เรียน 2 ปี เป็นโรงเรียนทางวิชาชีพของเด็กชายและเด็กหญิง
2. โรงเรียนมัธยม

มัธยมศึกษา แบ่งเป็น 5 ประเภทคือ

1. แกรมมาสกูล (Grammar School)
2. โมเดิร์นแกรมมาสกูล (Modern Grammar School)
3. ลีซียม (The Lyceum)
4. โรงเรียนมัธยมสำหรับเด็กหญิง
5. โรงเรียนเทคนิคต่าง ๆ

อุดมศึกษา ใช้เวลาเรียน 6-7 ปี ต้องสอบ 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อจบปีที่ 3 เทียบเท่าอนุปริญญา ครั้งที่สองเมื่อจบปีที่ 6 เทียบปริญญาโท ส่วนปริญญาเอก ต้องทำวิจัยอีก 2-3 ปี

การศึกษาก่อนประถม (Compulsory Primary Education)

ชาวคัทซจะส่งบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเมื่ออายุได้ 3-5 ขวบ เพื่อเตรียมตัวเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ เมื่ออายุได้ 6 ขวบ เป็นการฝึกเด็กให้มั่นสักรักการเรียน และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

ประถมศึกษา

ประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ ใช้เวลาเรียน 6 ปี เด็กจะต้องอยู่ในโรงเรียนตั้งแต่อายุ 6 ปีครึ่งจนถึง 14 ปีครึ่ง จึงจะพ้นเกณฑ์บังคับ

หลังจากการศึกษาภาคบังคับแล้ว นักเรียนอาจจะแยกไปเรียนชั้นมัธยม หรือจะเรียนพวกวิชาชีพต่าง ๆ ก็ได้ เรียกว่า "การศึกษาประกอบชั้นประถม" หลักสูตรอย่างน้อย 2 ปี นักเรียนหญิงก็จะเรียนไปทางเย็บปักถักร้อย เคหศาสตร์ และช่างเสื้อผ้าต่าง ๆ นักเรียนชายอาจจะไปเรียนทางช่างฝีมือและวิชาชีพสาขาอื่น ๆ นอกจากนี้บางคนก็อาจจะไปเรียนวิชาชั้นประถมแบบก้าวหน้า (Advanced Primary Education) เช่น วิชาเลขานุการ ธุรกิจการค้า ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และดัตช์) อีกรักได้ หลักสูตร 3-4 ปี

นอกจากการศึกษาชั้นประถมดังกล่าวแล้ว ยังมีชั้นประถมศึกษาพิเศษอีกหลายอย่าง ที่รัฐบาลจัดไว้สำหรับเด็กพิการบางประเภท เช่น โรงเรียนประถมสำหรับเด็กหูหนวก ตาบอด ปัญญาอ่อน โรงเรียนประถมที่มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่ทันสมัย พรอมมูล เด็กสามารถจะทำงานง่าย ๆ ได้หลายอย่าง นักเรียนหูหนวกจะมีเครื่องฟังเสียง เมื่อจบการเรียนแล้ว ก็สามารถอ่านหนังสือและเข้าใจภาษาพูดได้ทุกคน โดยสังเกตจากริมฝีปากขูพูด มีชั้นประถมศึกษาพิเศษสำหรับลูกหลานกบลาตี และคนที่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

มัธยมศึกษา

มัธยมศึกษาของเนเธอร์แลนด์แบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. แกรมมาสกูล (Grammar School) หรือยิมเนเซียม (Gymnasium) ใช้เวลาเรียน 6 ปี นอกจากจะเรียนวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ นักเรียนจะต้องเรียนภาษากรีก ลาดิน อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และภาษาดัตช์ อีกด้วย บางแห่งสอนภาษาเฮบรู เป็นวิชาเลือก เมื่อถึงชั้นปีที่ 5 นักเรียนจะแบ่งออกเป็น 2 พวกคือ

ก. พวกกลุ่มเอ (Group A) คล้ายแผนกอักษรศาสตร์เน้นหนักไปทางภาษา วรรณคดี และสังคมศาสตร์

ข. พวกกลุ่มบี (Group B) คล้ายแผนกวิทยาศาสตร์ คือเน้นหนักไปทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคำนวณ อื่น ๆ

2. โมเดิร์นแกรมมาสกูล (Modern Grammar School) หรือ H.B.S. โดยทั่ว ๆ ไปหลักสูตร 5 ปี บางแห่งถึง 6 ปี แยกเป็น 2 สาขาเช่นเดียวกับกลุ่มเอ และกลุ่มบี

3. ลิซียม (The Lyceum) เป็นโรงเรียนที่รวมเอาระบบการศึกษา 2 แบบคั่งกล่าวข้างคนมาไว้ด้วยกัน และมีหลักสูตรการเรียน 5-6 ปีเช่นกัน ในปีที่ 1 และ 2 นักเรียนจะเรียนเหมือนกันหมด แต่ในปีที่ 3, 4, 5 และ 6 นักเรียนจะต้องแยกออกเป็น 2 พวก คล้ายกับ 2 โรงเรียนที่กล่าวมาแล้วข้างคน เมื่อสอบผ่านในปีสุดท้ายจะได้ Diploma ของยิมเนเซียมเหมือนกัน

4. โรงเรียนชั้นมัธยมสำหรับผู้หญิงและโรงเรียนพาณิชยการต่าง ๆ มีเวลาเรียนตั้งแต่ 3-5 ปี วิชาที่สอนส่วนมากเป็นวิชาเฉพาะและวิชาชีพ นักเรียนที่จบจากโรงเรียนประเภทนี้ ไม่สามารถที่จะเข้ามหาวิทยาลัยได้

5. โรงเรียนเทคนิคต่าง ๆ โรงเรียนชนิดนี้เปิดสอนวิชาต่าง ๆ ใช้เวลาเรียน 2-3 ปี มีโรงเรียนเทคนิควิชาช่างเดินเรือ วิศวกร เรือกลไฟ เรือบิน เรือประมงทะเล โรงเรียนฝึกอาชีพของโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ และอันสุดท้ายก็คือ โรงเรียนฝึกหัดครูที่จะสอนในชั้นประถมศึกษา

สำหรับผู้หญิงก็มีโรงเรียนเคหศาสตร์ โรงเรียนช่างฝีมือ ช่างปั้น จิตรกรรม ช่างจักสาน สิ่งทอ และเสนาียอีกหลายแห่ง โรงเรียนเกี่ยวกับธุรกิจการค้า และโรงเรียนนักสังคมสงเคราะห์

นอกจากที่กล่าวแล้วก็มีโรงเรียนเกษตรกรรมอีกหลายสาขา ซึ่งแบ่งเป็น

โรงเรียนเกษตรกรรมขั้นต้น

โรงเรียนเกษตรกรรมชั้นกลาง

โรงเรียนเกษตรกรรมขั้นสูง

โรงเรียนเกษตรกรรมขั้นต้น (Primary Agricultural School) แบ่งเป็น พวกสวนผัก พืชไร่ พืชสวน โคมน ผู้ที่จะเรียนชั้นนี้ต้องจบชั้นประถมศึกษาคาบบังคับ 6 ปีเสียก่อน แล้วเข้าเรียนอีก 4 ปี ผู้ที่จบออกมาส่วนมากจะออกไปประกอบอาชีพตามสาขาที่เรียนมา มีวิชาชีพเกษตรระยะสั้นอีกหลายแขนง ส่วนมากเปิดเรียนหน้าหนาวเพียง 2-3 เทอมเท่านั้น

โรงเรียนเกษตรกรรมชั้นกลาง (Lower Secondary Agricultural School) เรียนทางเกษตรทั่ว ๆ ไปและทางพืชกรรมโดยเฉพาะ มีหลักสูตรการเรียน 2-3 ปี ผู้ที่จะเข้าโรงเรียนนี้จะต้องจบปีที่ 3 จากโรงเรียนยิมเนเซียมและ H.B.S. เสียก่อน และต้องมีความชำนาญงานในฟาร์มมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

โรงเรียนเกษตรกรรมขั้นสูง (Higher Secondary Agricultural School) และ (Higher Horticultural School) หลักสูตร 3-4 ปี ผู้ที่จะเข้าเรียนจะต้องเป็นผู้ที่เคยทำงานในฟาร์มมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี และต้องสำเร็จชั้นปีที่ 4 และ 5 จากโรงเรียนยิมเนเซียมและ H.B.S. ด้วย เมื่อจบแล้วสามารถจะไปต่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ของรัฐได้อีกด้วย

มีโรงเรียนเกษตรกรรมขั้นสูงแห่งหนึ่งสอนเป็นภาษาอังกฤษ (มีแห่งเดียว) เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2505 นับเป็นโอกาสดีแก่นักศึกษาจากต่างประเทศชื่อโรงเรียน "วิทยาลัยเกษตรประเทศร้อน" (College of Tropical Agriculture) อยู่ที่เมือง Deventer ผู้จะเข้าต้องจบชั้นปีที่ 4,5 จาก H.B.S. และยิมเนเซียม และทำงานในฟาร์มมาก่อน ไม่น้อยกว่า 1 ปี (สำหรับผู้ที่จบเตรียมอุดมศึกษาของเรา ก็สามารถจะเข้าได้) ใช้เวลาเรียน 3 ปี จบแล้วจะได้ Diploma เทียบเท่าอนุปริญญาของเรา สามารถเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้

อุดมศึกษา (Higher Education)

การศึกษาในชั้นอุดมศึกษานี้ มีมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น 11 แห่ง การเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ไม่ต้องสอบแข่งขัน เมื่อนักเรียนจบจากโรงเรียนแกรมมาและลีเซแล้ว

ก็สมัครเข้าเรียนในชั้นมหาวิทยาลัยได้เลย การเรียนในมหาวิทยาลัยไม่มีการบังคับ จะเข้าฟังบรรยายหรือไม่ก็ได้ การเรียนในมหาวิทยาลัยต้องใช้เวลาเรียน 6-7 ปี

ในทุกมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะต้องสอบไล่ได้อย่างน้อย 2 ครั้ง คือเมื่อจบปีที่ 3 นักศึกษาจะต้องสอบไล่เป็นแคนดิเดท (Kandidaats Examen) ซึ่งเทียบเท่าปริญญาตรีในอังกฤษและอเมริกา เมื่อถึงปีที่ 6 นักศึกษาจะต้องสอบไล่ที่เรียกว่า Doctoral Examination เพื่อรับปริญญาเอกเตอร์ วันคูด (Doctorandus) และปริญญาอินจิเนีย (Ingenieur) สำหรับผู้ที่จบทางเกษตรวิศวกรรมศาสตร์ทุกสาขา และวิชาเทคนิคชั้นสูงอื่น ๆ เทียบเท่าปริญญาโทในอังกฤษและอเมริกา สำหรับปริญญาเอกจะต้องทำการวิจัยอีกอย่างน้อย 2-3 ปี จึงจะสำเร็จ ศาสตราจารย์ที่บรรยายส่วนมากจบปริญญาเอก หรือเป็นผู้ที่สมเด็จพระบรมราชินีอนุเมติเป็นราย ๆ ไป ภาษาที่สอนใช้ภาษาดัตช์ สำหรับปริญญาเอก อาจจะใช้ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส หรือเยอรมัน ก็ได้

อาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับกลาง และระดับสูง การศึกษาแบบอื่น ๆ มีศิลปศึกษาและการศึกษานานาชาติ อุดมศึกษามีมหาวิทยาลัยอยู่ 13 มีนักศึกษาจำนวนมากที่ต้องการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย แต่ไม่มีที่เรียนเพียงพอ ปัจจุบันมีนักศึกษามหาวิทยาลัย 120,000 คน

สรุป

ระบบการศึกษาในเนเธอร์แลนด์มีการศึกษาบังคับ 10 ปี เป็นแบบไม่ต้องเรียนเต็มเวลา ใช้สำหรับเยาวชนซึ่งต้องทำงานตั้งแต่อายุ 15 หรือ 16 ปี ประถมศึกษาใช้เวลา 6 ปี เพื่อให้เด็กเรียนได้เตรียมตัวสำหรับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษา

เตรียมอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็น "กินนาเซียม" (โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา แผนเก่า) หรืออาซิเนียม (โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา แผนใหม่) ต่างก็สนองต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ในระดับมัธยมศึกษาโดยทั่วไป "มาโฟ" และ "ฮาโฟ" ซึ่งเป็นชื่อย่อภาษาคัทซ์ ที่ใช้เรียกการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาทั่วไปในระดับกลางและระดับสูง
